

OBSAH

	Úvod	7
1	MATEŘSKÝ JAZYK ČESKÝ JAKO VYUČOVACÍ PŘEDMĚT	9
2	VÝCHOVA SLOHOVÁ A VÝCHOVA KOMUNIKAČNÍ	13
3	KOMUNIKAČNÍ KOMPETENCE	15
3.1	Vztah teorie vyučování slohu k teorii vyučování mateřskému jazyku	15
3.2	Cíle slohové výchovy a komunikační kompetence	16
3.3	Komunikační kompetence a RVP	17
4	PŘEDPOKLADY VYTVÁŘENÍ KOMUNIKAČNÍ KOMPETENCE DÍTĚTE	19
4.1	Verbální komunikace	19
4.1.1	Teorie jazykového vývoje člověka	20
4.1.1.1	Teorie vlivu vnějšího prostředí	20
4.1.1.2	Teorie biologického zrání	22
4.1.1.2.1	Nativismus	23
4.1.1.2.2	Teorie biologických předpokladů	24
4.1.1.3	Koncepce interakční	26
4.1.1.3.1	Konstruktivismus	26
4.1.1.3.2	Teorie kulturního kontextu	27
4.1.1.3.2.1	Rodina	30
4.1.1.3.2.2	Příbuzní a jiní dospělí v blízkém okolí dítěte	31
4.1.1.3.2.3	Škola	32
4.1.1.3.2.4	Vrstevníci	33
4.1.1.3.2.5	Další ovlivňující činitelé z vnějšího světa	34
4.1.2	Etapy jazykového vývoje dítěte	35
4.1.2.1	Konfrontace teorií jazykového vývoje a registrovaných jazykových pokroků dítěte	37
4.2	Neverbální komunikace	38
4.2.1	Nonverbální (extralingvální) komunikace	38
4.2.2	Osvojování neverbální komunikace	41
4.2.3	Paralingvální komunikace a její osvojování	43
5	KOMUNIKAČNÍ ČINNOSTI	45
5.1	Vymezení komunikačních činností	45
5.2	Komunikační činnosti a komunikativní přístup k jazykové výchově ..	47
5.3	Funkční rozlišení komunikačních činností	50
5.3.1	Komunikace věcná	51
5.3.2	Komunikace orientující	52
5.3.3	Komunikace interakční (kritická)	53
5.3.4	Komunikace zážitková	55

6	KOMUNIKAČNÍ ČINNOSTI A JEJICH VÝCHOVA	57
6.1	Naslouchání	57
6.1.1	Sociální kontext naslouchání	57
6.1.2	Naslouchání v elementárním vzdělávání	59
6.1.3	Formální typy naslouchání	62
6.1.3.1	<i>Naslouchání pozorné</i>	62
6.1.3.2	<i>Naslouchání aktivní</i>	68
6.1.4	Funkční typy naslouchání	69
6.2	Mluvení	71
6.2.1	Mluvení a ústní projev	71
6.2.2	Mluvení a ústní projev po vstupu dítěte do školy	72
6.2.3	Hra jako prostředek rozvoje mluvené komunikace	73
6.2.3.1	<i>Hry zaměřené na zvukovou stránku jazyka</i>	75
6.2.4	Dialogické projevy	80
6.2.5	Monologické projevy	81
6.3	Čtení	82
6.3.1	Technika čtení	82
6.3.2	Druhy čtení podle úrovně čtenářské techniky	83
6.3.2.1	<i>Počáteční (základní) čtení</i>	83
6.3.2.2	<i>Pokročilé čtení</i>	83
6.3.2.2.1	<i>Čtení s porozuměním</i>	84
6.3.2.2.2	<i>Čtení analytické</i>	85
6.3.2.2.3	<i>Čtení hodnotící</i>	85
6.3.3	Formální typy čtení	86
6.3.3.1	<i>Čtení pozorné</i>	86
6.3.3.2	<i>Čtení aktivní</i>	86
6.3.3.3	<i>Čtení rychlé</i>	86
6.3.4	Funkční typy čtení	87
6.3.4.1	<i>Čtení orientující</i>	87
6.3.4.2	<i>Čtení věcné</i>	88
6.3.4.3	<i>Čtení interakční (kritické)</i>	89
6.3.4.4	<i>Čtení zážitkové</i>	91
6.4	Psaní	91
6.4.1	Psaní a písemný projev	91
6.4.2	Formy písemného projevu	95
6.4.2.1	<i>Psaní fragmentální</i>	95
6.4.2.2	<i>Psaní napodobivé</i>	97
6.4.2.3	<i>Psaní řízené</i>	99
6.4.2.4	<i>Psaní tvořivé</i>	100
6.4.3	Funkční typy psaní	101
6.4.3.1	<i>Psaní orientující</i>	101
6.4.3.2	<i>Psaní věcné</i>	104
6.4.3.3	<i>Psaní interakční (kritické)</i>	104
6.4.3.4	<i>Psaní zážitkové</i>	105
6.4.4	Tvorba písemného projevu	106

7	KOMBINOVANÁ A INTEGROVANÁ CVIČENÍ V KOMUNIKAČNÍ VÝCHOVĚ.....	109
8	STAV SOUVISLÉHO VYJADŘOVÁNÍ ŽÁKŮ NA 1. STUPNI ZŠ..	115
8.1	Potřeba výzkumu souvislých projevů žáků na 1. stupni ZŠ.....	115
8.2	Výzkumný vzorek žáků a jejich prací.....	116
8.2.1	Práce dětí z 2. ročníku	117
8.2.2	Práce dětí z 3. ročníku	119
8.2.3	Práce dětí z 4. ročníku	121
8.2.4	Práce dětí z 5. ročníku	123
8.3	Shrnutí	126
9	ZÁVĚR.....	129
	Literatura	131
	Soupis tabulek a grafů	136